

Axplock från Eular i Wien

SLE och missfall

Missfall är ett allvarligt problem för en del kvinnor som har SLE. Ofta beror missfallen på antifosfolipidsyndrom, APS, som cirka 25 % av personer med SLE har. Personer med APS producerar antifosfolipidantikroppar som framförallt påverkar blodets koaguleringsförmåga. Ett speciellt mål för antikropparna är placenta där koagel, blodklumpar, kan resultera i dålig näringstillförsel till embryot och leda till missfall.

För att hindra detta har heparin, antikoaguleringsmedicin, använts i lågdos och kvinnorna har injicerat sig själva en till två gånger om dagen, vilket är obehagligt och kan innebära blödningsrisk och benskörhet.

I en studie på möss kunde forskare konstatera att heparin och inte något annat antikoagulantia kan förhindra missfall, vilket beror på att heparin blockerar de proteiner som ingår i inflammationsprocessen. Slutsatsen blev att den tidigare teorin om att koagulering av blodet förhindras, inte längre stämmer. Det nya målet i en multicenterstudie, där 400 kvinnor deltar, blir att hindra inflammation i placenta.

RA och rökning

De som givit sina RA-patienter rådet att sluta röka har givit ett gott råd, konstaterades med många studier från olika håll i världen som grund. De som slutar röka sänker risken att få en svårare sjukdom nästan till samma nivåer som icke-rökare.

Studier visar att de personer som får de nya behandlingarna i högre grad är rökare, vilket skulle tyda på att rökare får en svårare sjukdom än icke-rökare.

TEXT: YVONNE ENMAN

KAWASAKI

– en vaskulit

Kawasakis sjukdom tillhör gruppen vaskuliter, dvs. blodkärlssjukdomar. Hos obehandlade patienter ses kranskärlssjukdom i 20-35 %. Det är också den vanligaste orsaken till hjärtsjukdom hos barn i industriländerna och kan ge en risk för hjärtsjukdom i vuxen ålder.

Kawasaki förekommer främst hos yngre barn, där 80 % av fallen sker före 4 års ålder.

Febern är en dominerande faktor och nödvändig för diagnos, det är inte ovanligt med febertoppar på mer än 39 grader till en början. Ibland förekommer kramper. Andra symtom är torra svullna spruckna läppar, rodnad i munhålan, s.k. smultrontunga. Barnets händer och fötter blir ofta svullna med rodnade handflator och fotsulor. Efter ett flera veckor kan utslag uppstå på bålen. Andra kännetecken kan vara extrem irritation, bakteriefri hjärnhinneinflammation, diarré, muskelsmärter och mer sällan artrit.

Orsaken är fortfarande okänd. Diagnosen bestäms ofta av kliniska kriterier efter att man har uteslutit andra diagnoser. Det är viktigt att överväga diagnosen i ofullständiga eller icke typiska fall. Det är viktigt med snabb diagnos och behandling eftersom insatt gammaglobulin intravenöst och acetylsalicylsyra för att minska risken för blodproppar, minskar graden av kranskärlsproblem till färre än 5 % av fallen. Även om de flesta hjärtproblemen viker inom några år har senare studier visat kvarstående blodkärlsproblem.

En liten pojke i Turkiet

En 2½ år gammal pojke kommer till en mottagning med feberkramper, röda ögon, spruckna läppar och bukutslag som han haft sedan 10 dagar före första läkarkontakten. Första läkarbesöket gav diagnosen övre luftvägsinfektion som inte vikit trots antibiotikabehandling.

Föräldrarna uppsökte ytterligare ett sjukhus som gav intravenöst (in i en ven) gammaglobulin i högdos, 2 gr/kg/dos, med diagnosen Kawasaki som grund. Febern sjönk, men pojken fick gulsot.

Först då kom han till kliniken i Istanbul som konstaterade att pojken dessutom hade en utvidgning av en kranskärlsartär. För andra gången ställdes diagnosen Kawasaki och en ny dos gammaglobulin gavs samtidigt som acetylsalicylsyra, 80 mg/kg/dag, las till. Resultatet blev att febern sjönk och gulsoten gav med sig. Först efter tredje veckans acetylsalicylsyrebehandling visade laboratorieresultat att sjukdomen vänt. När pojken följts under två år stod han fortfarande på samma behandling om än i lägre doser, mädde bra utan andra krämpor, men i kranskärlet fanns bestående men.

TEXT: EVA FÄGERLIND

Reumatikerförbundets vision:

”Ett bra liv för alla reumatiker och lösningen på reumatismens gåta.”